

PUTOVANJE RUSKOG ZNANSTVENIKA SREZNJEVSKOG
GOD. 1841.

Prof. Hrvoje Morović

Dana 6. srpnja 1841. god. doputovao je u Split, na svom putovanju po slavenskim zemljama, čuveni ruski slavist Izmail Ivanovič Sreznjevski, profesor sveučilišta u Petrogradu.

Rusko ministarstvo prosvjete je, naime, tridesetih godina XIX st. odlučilo da unaprijedi slavistiku te da za katedru slavistike pripremi mladje ljude. Stoga ih je nekolicinu poslalo van Rusije u svrhu proučavanja slavenskoga svijeta. Petrogradski univerzitet izabrao je Sreznjevskog, moskovski Bodjanskog, a kazanski univerzitet Grigoroviča. Sreznjevski je preko Češke i Slovenije doputovao u Dalmaciju. Svoje doživljaje, susrete i dojmove s puta opisao je u svojim pismima majci. U nekoliko poteza tu je opisao i svoj boravak u Splitu ovin riječima: "Split je najveći grad Dalmacije s mnogim rimskim ostacima. Ulice splitske su pravi labirinti i nisu šire od aršina. Broj stanovnika grada s četiri predgradja iznosi 10.000. U Splitu su dvije knjižare i prodavaonice rimskih starina iz Solina. Pristanište je veliko i puno manjih brodova. Pogled na more je prekrasan. Narod je imućan, odijeva se lijepo i svega ima dovoljno."

Ruski putnik pošao je jednog dana čamcem u Kaštelu, gdje ga je neki pop počastio kavom. O Kaštelima Sreznjevski piše: "Narod je sav bio napolju, po ulicama. Netko radi, netko sjedi i ljenčari, drugi spavaju u hladovini. Šteta što ovdje nema lipa i drugog drveća koje daje širok i bogat hlad."

U Splitu se Sreznjevski upoznao s majorom Katalinićem, piscem povijesti Dalmacije, koji ga je vodio po gradu. Upoznao je i učitelja Stazića, prijatelja Vuka Karadžića i sakupljača narodnih poslovice.

Dana 9. srpnja krenuo je Sreznjevski parobrodom u Dubrovnik, a na povratku posjetio je Makarsku i Omiš i divio se Gubavici. Preko Splita i Trogira vrati se na Rijeku, rastajući se sa žalošću od Dalmacije i mora. To je sve što znamo o doživljajima toga prvog ruskog putnika po Dalmaciji, jer nam njegov izvještaj petrogradskom **sveučilištu** nije poznat.